

Ο Άγγελος Τσουκρής γεννήθηκε στο Αίγιο της Αχαΐας. Σπούδασε Νομικά στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Κοινωνιολογία στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και έκανε διδακτορικές και μεταδιδακτορικές σπουδές – ως υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών – στην Εγκληματολογία και την Αντιεγκληματική Πολιτική.

Σήμερα είναι δικηγόρος Αθηνών και διδάσκει Εγκληματολογία και Σωφρονιστική στην Αστυνομική και την Πυροσβεστική Ακαδημία της Ελλάδας και της Κύπρου.

Έχει υπηρετήσει ως γενικός γραμματέας Αντεγκληματικής Πολιτικής του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Υπήρξε πρόεδρος του Κεντρικού Συμβουλίου Πρόληψης της Παραβατικότητας, αντιπρόεδρος της Ομάδας για το Σχεδιασμό της Αντιεγκληματικής Πολιτικής, επιστημονικός υπεύθυνος της Ομάδας για την Καταπολέμηση Εμπορίας Ανθρώπων και μέλος της μόνιμης νομοπαρασκευαστικής επιτροπής του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

Έιχε διατελέσει εκπρόσωπος της Ελλάδας στη Μόνιμη Επιτροπή Επιχειρησιακής Συνεργασίας για την Εσωτερική Ασφάλεια στην Ευρώπη (COSI) του Συμβουλίου της ΕΕ και στη Μόνιμη Αντιπροσωπία του ΟΗΕ για την Πρόληψη του Εγκλήματος και την Ποινική Δικαιοσύνη.

ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΠΟΔΟΣΗΣ, ΣΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Το ποινικό μας σύστημα έχει κλείσει τον κύκλο του και πως είναι πλέον απαραίτητη η αλλαγή προσανατολισμού της όλης φιλοσοφίας της ποινικής καταστολής.

Συγκεκριμένα, πρέπει σταδιακά να αρχίσουμε να ξεπερνάμε τη μέχρι σήμερα καθαρά τιμωρητική λειτουργία του Ποινικού Δικαίου και να στραφούμε σε ένα περισσότερο ή κατά το δυνατόν Ποινικό Δίκαιο επανόρθωσης ή αποκατάστασης της βλάβης που υπέστη το θύμα, με άμεση αποκατάσταση των βλαβών που μπορούν να επανορθωθούν (π.χ. φθορές ιδιοκτησίας, κλπ).

Σε μια τέτοια μεταρρυθμιστική προσπάθεια που στοχεύει στον πυρήνα της φιλοσοφίας της ποινικής καταστολής, πέρα από τη μεταρρύθμιση των βασικών ποινικών νομοθετικών κειμένων (Ποινικός Κώδικας – Κώδικας Ποινικής Δικονομίας – Σωφρονιστικός Κώδικας), είναι απαραίτητη και η άμεση αποζημίωση θυμάτων που βρίσκονται σε άμεση ανάγκη.

Για τις βλάβες που μπορούν να αποκατασταθούν, η τιμωρία θα πρέπει να περιλαμβάνει εναλλακτικές ποι-

νές (π.χ. κοινωφελή εργασία, επιτήρηση με “ηλεκτρονικό βραχιόλι”, καταστήματα ημιελεύθερης διαβίωσης κρατουμένων, τμηματική έκτιση της ποινής, κλπ), οι οποίες θα εκτίονται σε συνδυασμό με την ταυτόχρονη αποκατάσταση της βλάβης που υπέστη το θύμα.

Στην ίδια μεταρρυθμιστική προσπάθεια θα πρέπει να προβλεφθεί και μια γενναία αποποινικοποίηση συμπεριφορών, όπως των πταισμάτων και επιλεγμένων “ελαφρών” πλημμελημάτων (αρμοδιότητας Μονομελούς Πλημμελειοδικείου), με σκοπό την αποσυμφόρηση του ποινικού μας συστήματος (δικαστηρίων και φυλακών) και την επιτάχυνση στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης.

Φυσικά, ο δράστης τέτοιων συμπεριφορών δεν θα παραμένει ατιμώρητος, αλλά θα έχει αστικές ή διοικητικές ευθύνες, σε συνδυασμό με την ευρεία εφαρμογή του θεσμού της δικαστικής (εξω-ποινικής) διαμεσολάβησης.

Ο πολίτης θα πρέπει να πάψει να απογοητεύεται από την αργόσυρτη και αναποτελεσματική ποινική διαδικασία. Η εκδίκαση των ποινικών υποθέσεων θα

πρέπει να είναι χρονικά άμεσα συνδεδεμένη με το έγκλημα, ώστε να μη διαιωνίζεται η εντύπωση της ατιμωρησίας.

Αναφορικά με τους δράστες κακουργημάτων, αλλά και άλλων εγκλημάτων που η βλάβη δεν μπορεί να αποκατασταθεί, θα πρέπει να διατηρηθεί η στερητική της ελευθερίας ποινή σε κλειστό κατάστημα κράτησης, σε συνδυασμό με την πρόβλεψη επιβολής παρεπόμενης ποινής χρηματικής αποζημίωσης για κάθε ημέρα κράτησης, το ποσό της οποίας θα διασφαλίζεται για το Δημόσιο με την προσωπική περιουσία του κρατούμενου ή εναλλακτικά με παροχή εργασίας (εντός ή εκτός της φυλακής, ανάλογα με τη βαρύτητα της πράξης).

Ας πάρουμε λοιπόν ως παράδειγμα ένα υποτιθέμενο δημόσιο υπάλληλο, νυμφευμένο, με τρία ανήλικα τέκνα, ο οποίος πέφτει θύμα ανθρωποκτονίας με σκοπό τη ληστεία.

Στο καλύτερο σενάριο, ο δράστης συλλαμβάνεται, οδηγείται στη Δικαιοσύνη, καταδικάζεται και του επιβάλλεται η ποινή της ισόβιας κάθειρξης.

Ας δούμε τώρα τι “αγνοεί” το ποινικό μας σύστημα: Το θύμα της ανθρωποκτονίας αφήνει πίσω τη σύζυγό του με τρία ανήλικα παιδιά, που διαμένουν σε νοικοκυριό διαμέρισμα. Μόλις η σύζυγος πληροφορείται το περιστατικό υφίσταται σοβαρή βλάβη της υγείας της που την καθιστά ανίκανη προς παροχή εργασίας.

Ερωτήματα:

Πως θα επιβιώσει αυτή η οικογένεια, που το έγκλημα άλλαξε δραματικά τη ζωή της;

Η απάντηση είναι ότι ΔΕΝ ΜΕΡΙΜΝΑ ΚΑΝΕΝΑΣ.

Μήπως αυξάνουν οι πιθανότητες η μεγαλύτερη ανήλικη κόρη της οικογένειας να ακολουθήσει μια παρεκκλίνουσα συμπεριφορά (π.χ. να αρχίσει να εκδίδεται παράνομα, για την εξασφάλιση της επιβίωσης των υπόλοιπων μελών);

Η απάντηση είναι ΣΑΦΕΣΤΑΤΑ ΝΑΙ.

Μήπως αυξάνονται οι πιθανότητες τα μικρότερα αδέρφια να μπουν στο χώρο της παραβατικότητας και της παρανομίας (π.χ. χρήση και διακίνηση ναρκωτικών ουσιών);

Η απάντηση είναι ΣΑΦΕΣΤΑΤΑ ΝΑΙ.

Ο παραπάνω κατάλογος είναι ανεξάντλητος και δίνει ανάγλυφα την εικόνα της κοινωνικής παθογένειας που γεννά η εγκληματικότητα και τη διαρκώς αυξανόμενη ανακύκλωσή της.

Για να σπάσει ο παραπάνω φαύλος κύκλος της εγκληματικότητας θα πρέπει να θεσμοθετηθεί -πέρα από την ποινική καταστολή- και η εγκληματοπροληπτική διάσταση στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης, που θα αφορά πρώτα και κύρια στην αποκατάσταση του θύματος και στην παροχή κοινωνικής προστασίας στα θύματα εγκληματικών πράξεων. ■